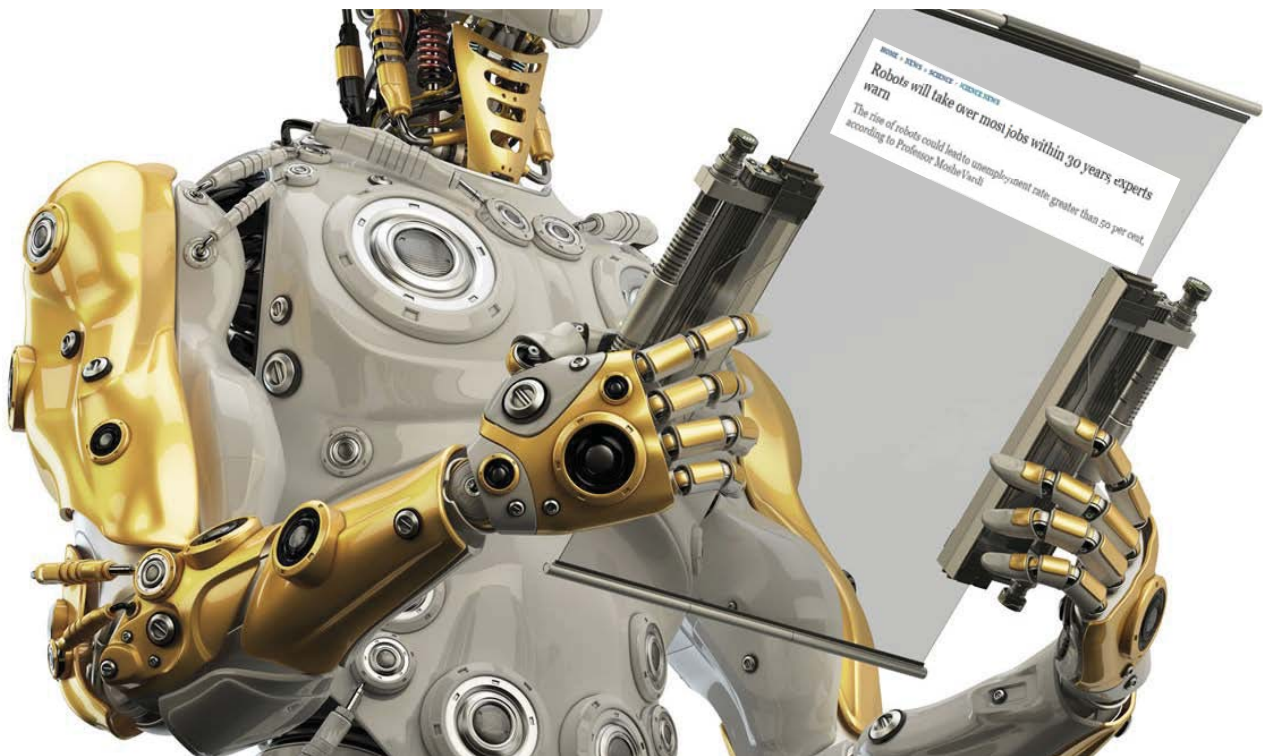

Yritykset tulevaisuuden työmarkkinoilla

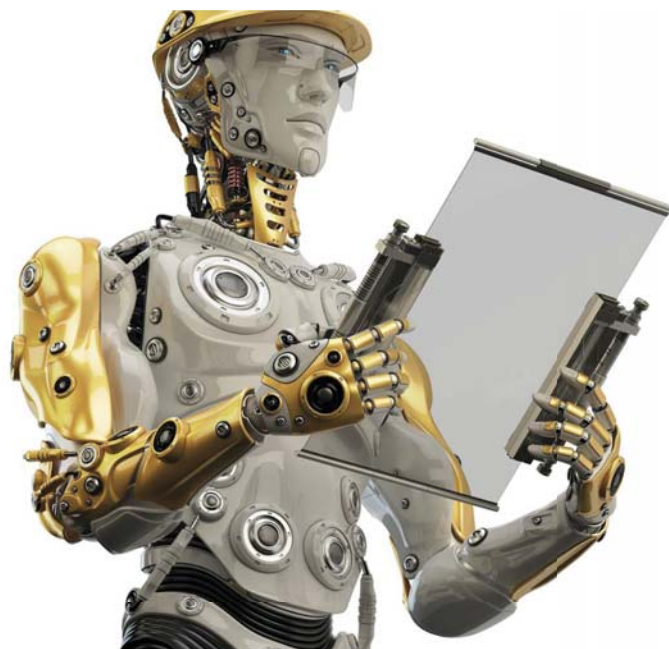
Kommenttipuheenvuoro
22.2.2017

Risto E. J. Penttilä
Keskuskauppakamari

*Tilanne
Suomessa
tänään?*

Huutava työvoimapula!

Pako palveluammateista!

Pula rakennusalan osaajista!

Kovin vähän koodareita!

Samaan aikaan...

- *Nuoret muuttavat Tukholmaan*
- *PK-firmit menevät Viroon*

Mutta on myös hyviä uutisia!

ALOITTEELLINEN ONGELMANRATKAISIJA SAA PAIKAN!

Ammatillisen koulutuksen tehtävissä	Ammattikorkeakou- lutusta edellyttävissä tehtävissä	Yliopistokoulutusta edellyttävissä tehtävissä
Aloitteellisuus Asiakaspalvelutaidot Tiimityöskentelytaidot	Aloitteellisuus Ongelmanratkaisutaidot Asiakaspalvelutaidot	Esimestaidot Liiketoimintaosaaminen Ongelmanratkaisutaidot

Kauppakamareiden selvitys yritysten osaamistarpeita vuoteen 2016

KAUPPAKAMARI

Kaksi tehtävää Suomelle...

- 1. Korjata nykyiset ongelmat*
- 2. Rakentaa silta tulevaisuuden työelämään*

Tarvitsemmeko ”jaetun käsityksen” tulevaisuuden työelämästä?

*Vai riittääkö että mahdollistamme erilaiset työnteon muodot?
Mahdollisimman joustavasti.
Mahdollisimman pienellä verokiilalla.
Mahdollisimman vähällä byrokratialla.*

Selvityksen päätelmät ja yritykset

Kuusi trendiä

- Työn sisältö: asioiden tuottamisesta merkitykselliseen vuorovaikutukseen.** Automaatio ja digitaalisiaatio korvaavat sekä rutinitehtäviä että tietointensivisiä töitä. Op-piva koneellisuus antaa lakineuvoja, tehdä diagnooseja ja vaikkapa kirjoittaa raportteja. Tällöin asioiden tehokkuuteen ja tuottavuuteen keskittyminen voi johtaa massatyöttömyyteen. Toisaalta työtä kaivataan jatkuvasti enemmän merkityksellisyyttä. Työn automatisaatio mahdollistaa keskittymisen viiheläiden ongelmien ratkaisuun, yhteistyössä muiden ihmisten kanssa ja koneita hyödyntäen. Työn sisältö määräytyykin tulevaisuudessa enemmän verkostomaisen vuorovaikutuksen kautta.
- Organisaatiot ja työn käytännöt: pysyvistä hierarkioista väliaikaisiin ja verkostoituneisiin yhteisöihin.** Jokaapäiväisessä arjessa työn muutos kulkee selkeästi aikaan, paikkaan ja työnantajaan sidotusta työstä kohti monimuotoista, itseohjautuvaa ja monitaista työtä. Tällöin työtä ei kannata hahmottaa työajan tai työnteon paikkojen ja työnantajien kautta. Sen sijaan hyödyllisempää on tarkastella työn verkostoja sekä toimintaa ja aikaansaamista.
- Osaaminen: erillisestä investoinnista jatkuvaan oppimiseen.** Opiskelu tulee enenevässä määrin osaksi työtä ja pirstoutuu pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Tulevaisuuden osaamistarpeet liittyvät erityisesti ns. metataitoihin, kuten kykyyn oppia uusia aihealueita, hallita omaa ajankäyttöä, tunnistaa oleellinen ja ajatella kriittisesti. Osaamisen arvo syntyy vuorovaikutuksessa, jolloin ihminen ei näydytään osaamiskertymänä, vaan osaavana toimijana.
- Toimeentulo: useat puoret ja kannettavat etuudet.** Toimeentulo tulee tulevaisuudessa useista puroista. Kollektiivisten, saavutettujen etuuksien sijasta siirrytään yhä enemmän työpaikkasidonnaisuudesta työntekijäkeskittyneeseen järjestelmään, jossa etuudet "kannetaan mukana" työstä toiseen. Perustulo on eräs varteenotettavimmista vaihtoehdoista uuden järjestelmän pohjaksi.
- Kansantalous: mitä kilpailukyyn jälkeen?** Kilpailukyky säilyy tärkeänä tekijänä, mutta tuottavuuden tehostamisen sijaan sitä lähdetään hakemaan globaalien ongelmien ratkomisesta. Siirrytään jatkuvan talouskasvun mantrasta kestävän kehityksen tavoitteeseen.
- Yhteiskuntasuhde: syrjäytymisen torjunnasta monimuotoiseen yhteiskunnalliseen osallistamiseen.** Ansiotyö säilyy merkittävänä tapana liittyä yhteiskuntaan, mutta sen rinnalle tulee myös muita yhteisöllisyyden muotoja. Omasta lähimmäisistä huolehtiminen korostuu.

- Työn sisältö: asioiden tuottamisesta merkitykselliseen vuorovaikutukseen.** Automaatio ja digitaalisiaatio korvaavat sekä rutinitehtäviä että tietointensivisiä töitä. Op-piva koneellisuus antaa lakineuvoja, tehdä diagnooseja ja vaikkapa kirjoittaa raportteja. Tällöin asioiden tehokkuuteen ja tuottavuuteen keskittyminen voi johtaa massatyöttömyyteen. Toisaalta työtä kaivataan jatkuvasti enemmän merkityksellisyyttä. Työn automatisaatio mahdollistaa keskittymisen viiheläiden ongelmien ratkaisuun, yhteistyössä muiden ihmisten kanssa ja koneita hyödyntäen. Työn sisältö määräytyykin tulevaisuudessa enemmän verkostomaisen vuorovaikutuksen kautta.
- Organisaatiot ja työn käytännöt: pysyvistä hierarkioista väliaikaisiin ja verkostoituneisiin yhteisöihin.** Jokaapäiväisessä arjessa työn muutos kulkee selkeästi aikaan, paikkaan ja työnantajaan sidotusta työstä kohti monimuotoista, itseohjautuvaa ja monitaista työtä. Tällöin työtä ei kannata hahmottaa työajan tai työnteon paikkojen ja työnantajien kautta. Sen sijaan hyödyllisempää on tarkastella työn verkostoja sekä toimintaa ja aikaansaamista.
- Osaaminen: erillisestä investoinnista jatkuvaan oppimiseen.** Opiskelu tulee enenevässä määrin osaksi työtä ja pirstoutuu pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Tulevaisuuden osaamistarpeet liittyvät erityisesti ns. metataitoihin, kuten kykyyn oppia uusia aihealueita, hallita omaa ajankäyttöä, tunnistaa oleellinen ja ajatella kriittisesti. Osaamisen arvo syntyy vuorovaikutuksessa, jolloin ihminen ei näydytään osaamiskertymänä, vaan osaavana toimijana.
- Toimeentulo: useat puoret ja kannettavat etuudet.** Toimeentulo tulee tulevaisuudessa useista puroista. Kollektiivisten, saavutettujen etuuksien sijasta siirrytään yhä enemmän työpaikkasidonnaisuudesta työntekijäkeskittyneeseen järjestelmään, jossa etuudet "kannetaan mukana" työstä toiseen. Perustulo on eräs varteenotettavimmista vaihtoehdoista uuden järjestelmän pohjaksi.
- Kansantalous: mitä kilpailukyyn jälkeen?** Kilpailukyky säilyy tärkeänä tekijänä, mutta tuottavuuden tehostamisen sijaan sitä lähdetään hakemaan globaalien ongelmien ratkomisesta. Siirrytään jatkuvan talouskasvun mantrasta kestävän kehityksen tavoitteeseen.
- Yhteiskuntasuhde: syrjäytymisen torjunnasta monimuotoiseen yhteiskunnalliseen osallistamiseen.** Ansiotyö säilyy merkittävänä tapana liittyä yhteiskuntaan, mutta sen rinnalle tulee myös muita yhteisöllisyyden muotoja. Omasta lähimmäisistä huolehtiminen korostuu.

1. "verkostomainen vuorovaikutus
2. "työtä ei kannata hahmottaa työajan tai työnteon paikkojen kautta"
3. "opiskelu tulee osaksi työtä ja pirstoutuu"
4. Toimeentulo tulee "useista puroista"
5. "Kilpailukyky globaalien ongelmien ratkomisesta"
6. "Ansiotyön rinnalle muita yhteisöllisyyden muotoja"

Huom! Sanaa "yritys" ei mainita lainkaan.

Eli...

Mihin yrityksiä enää tarvitaan?

1. "Suunnitelmatalouden keidas markkinatalouden meressä"

- "transaktiokustannusten pienentäminen"
- Ronald Coase, Nobel 1991

2. "Yhteisten arvojen elävöittäjä työyhteisö"

- "tuottavuuden kasvattaminen luovuuden ja motivaation kautta"
- "Post-Coase School of Thought"

1. "Suunnitelmatalouden keidas markkinatalouden meressä"

- "transaktiokustannusten pienentäminen"
- Ronald Coase, Nobel 1991

2. "Yhteisten arvojen elävöittäjä työyhteisö"

- "tuottavuuden kasvattaminen luovuuden ja motivaation kautta"
- "Post-Coase School of Thought"

Kilpailukykyä ”globaalien ongelmien ratkomisesta”

Yritykset ovat olemassa ratkaistakseen yhteiskunnallisia ongelmia.

Sekä lokaaleja että globaaleja.

Millaisia työntekijöitä firmat tarvitsevat?

- 1. Supersuorittajia*
- 2. Aloitteellisia ongelmanratkaisijoita*
- 3. Hyviä johtajia, valmentajia ja esimiehiä*

Mitä muille tehdään?

- 1. Vahvistetaan ihmistä tekoälyllä ja robotiikalla*
- 2. Maksetaan ihmisille siitä, että ne eivät tee mitään*
- 3. Tuetaan matalapalkkatyötä*
- 4. Lisätään yrittäjyyttä*
- 5. Hyväksytään kotitaloudet työnantajiksi*

- *Viime vuonna 400 000 suomalaista käytti kotitalousvähennystä*

- *Mitä jos miljoona kotitaloutta palkkaisi työntekijän tai useamman (silloin tällöin)?*

Miten tähän päästäisiin?

- 1. Pienennetään verokiilaa*
- 2. Käännetään tuloerot voitoksi*
- 3. Nähdään kotitaloudet haluttavina työnantajina*

